

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Jvlii Fatii// Societatis Iesv// Liber// De
Morti-//ficatione No-//strarvm Passionvm,// Pravorvmqve
Affe-//ctvvm**

Fazio, Giulio

[S.l.], 1599

XXII. De Tertio Mortificationis effectu, qui est voluntarius, de spiritualibus
& grauibus rebus sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48673](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48673)

CAPVT XXII.

*De tertio Mortificationis effectu, qui est
voluntarius de spiritualibus & gra-
uibus rebus sermo.*

NARRAT B. Sophronius Sophrō.
Hierosolymorū Episco- in prato
pus de celebri quodam spirituali
latronū duce Dauid no- cap.143+

mine, qui postquam multos annos
in regione Hermopolitana publicis
ac maximis latrociniis exegisset, cō-
motus tādē diuinitūs statuit mu-
tare vitam ac Religiosum statum
amplecti, atq; ita relictis sociis, ve-
nit ad celebre quoddam illius loci
Monasterium, habitum petens, quē,
cū post multas difficultates & re-
pulsas, tandem obtinuisset, ita ex a-
nimo se religiosæ obseruantix ac
pœnitentiæ dedit, vt breui, cun-
ctis obstupescētibus, ad tantam per-
uenerit sanctitatem, vt Angeli con-
spectu & alloquio dignus fuerit ha-
bitus,

bitus, à quo bono animo esse iustus est, non solùm enim peccatorum suorum veniam, sed peculiarem etiam gratiam, magna & mira ad Dei obsequium agendi sibi à Deo concessam esse.

Cùm autem Dauid Angeli verbis credere nollet, neque enim fieri posse putabat, vt tam exiguis pœnitentiæ operibus Deus flexus, veniã sibi tam facilem enormium suorum peccatorum cõcessisset; Angelus similem ei sententiam protulit, quam olim Zacharias ob incredulitatem audire compulsus est; ipsum nempe ilico linguæ vsu priuatum iri; Quod audiens Dauid atque erroris sui iam pœnitens in terram se mox prostravit, & exclamãs cum lachrymis dixit. Et quĩ ferre Domine Deus vnquam possum, vt dum essem in seculo latro, linguam habuerim ad offendendum te tot tantisq; peccatis, nunc autem in Religione constitutus ad te laudandum ac benedicen-

dicendum sim eiusdem usu destitutus? Ad hæc Angelus prolatam antea sententiam mitigans, respondit; ipsi quidem loquelam concessã esse, sed ad laudandũ Deum, & psallendum in choro; ceterum in aliis omnino mutum fieri debere. Quod & factum est; nam in posterum David ille in omnibus, præterquam in laudibus & benedictionibus sacris, elinguis omnino fuit & mutus.

Ex hac historia hoc mihi observandum videtur, quod si huius temporis homines tales haberent linguas, quales iste David, ita ut nihil aliud, quàm laudes Dei ac hymnos pronunciare possent, superuacaneum esset illis persuadere velle, ut inter se frequenter mutua de rebus bonis & piis colloquia instituerent. Verum quia linguæ nostræ, ut prædolor, nimis perspicuum est, sunt ex se plus satis liberæ, & ex naturæ nostræ corruptione, praua& consuetudine multò faciliores ac promptio-

M res

res ad detractiones, periuria & blasphemias, quàm ad Dei laudes; cogimur necessariò media quædam rationesq; inuestigare, quibus doceamur, quanti sit momenti, quantæq; utilitatis, vt homines, præsertim Religiosi ac spirituales, assuescant frequenter de rebus ad Dei cultum, & ad ipsorum aliorumq; profectum spectantibus, inter se colloqui.

Mirandum autem planè est, quod cum homines aliàs natura sua eò propendeant, vt tractent & loquantur crebrò de rebus arti ac professioni suæ consentaneis, vt etiam huic prouerbio locum dederint: *Tractat fabrilia fabri*: apud Religiosos tamè, apud quos maximè id factum oportuit: id vel maximè non fiat. Quid enim religiosis cõuenientius, quàm de rebus spiritualibus ac Religiosis, quæ scilicet statum & professionem eorum concernunt, tractare; idq; eò libentius & studiosius ab illis

præ-

præstari deberet, quo res spirituales sunt aliis præstantiores, fructusque qui ex his colloquiis colligi solêt, vberiores & excellentiores. Qui enim muscum, aut alias res odoriferas manu tenet, quò magis eas tractat & versat, eò plus sentit odoris, magisque corroboratur: Ita quoque, quò frequentius de rebus spiritualibus differitur, vtpotè in se suauissimis; eò maius anima nostra haurit solatium & robur.

Neque aliunde video hunc provenire errorè, nisi ex defectu Mortificationis, valdeque exiguo affectu erga res spirituales. Ex defectu dico Mortificationis, quia quèadmodum vocum ac sonorum dissonantia ex fidiibus malè temperatis proficiscitur, ita ex immortificatione & incòpositione fidiù, hoc est, passionũ & perturbationum animi nostri, sermonum nostrorum dissonantia procedit. Et quemadmodum mare ventis agitatam perpetuum edit mur-

mur, magnamque tum algæ, tum aliarum sordium eiicit copiam: Ita animus malè compositus & passionibus agitated communitè ex ore, futilium & inanium verborum infinitam copiam magno cum strepitu emittit. Nam cum lingua fit quasi animi idea & imago; talem quis se plerumque sermone ostendit, qualis est in animo. Hinc bene dixit Hugo de S. Victore: *Mores hominum lingua pandit, & qualis sermo ostenditur, talis animus approbatur.* Et sicut aqua ordinariè solet illius terræ induere qualitatem, per quam transit: Sic humanus sermo ab intellectu, voluntate, sensuque nostro profluens; necessariò patefaciet vtrum istæ potentiæ, erroribus, affectibus inordinatis, prauisque passionibus sint infectæ. Hinc meritò dicimus; benè & ordinatè loqui, esse animi bene compositi ac mortificati effectum, sicut è contrario, ma-

Hugo li.
2. de A-
nima.

lè loqui, animi immortificati ac malè compositi argumentum.

Quod item. defectus hic apud Religiosos, non libenter scilicet loqui de rebus Religioso statuique spirituali conuenientibus; ex modico affectu erga huiusmodi res proueniat, manifestè ostendi potest. Verissimum est enim illud Platonis dictum, *homines amore ipso fieri facundos & eloquētes ad loquendum de rebus, quas amant.* Vnde si in nobis vigeret sanctus ille rerum diuinarum amor, essemus certè in huiusmodi colloquiis eloquentissimi. Et quemadmodum in compositis naturalibus, elementum prædominans trahit omnia alia elementa ad illum locum & centrum, quod naturaliter appetit; quod in lignis etiam maximis apparet, quæ semper aquæ supernatant ob aëris elementum in eis prædominans: Ita si amor spiritus in nobis, vt par

est, prædominaretur, attraheret sine dubio mentem & linguam nostram: illam, ut cogitaret; hanc, ut loqueretur assiduè de rebus spiritualibus diuinisque, quas appetit & desiderat.

Et sicuti, qui muscum aut rem odoriferam tractat, non potest non odorem suum prodere; ita quoque in cuius corde Sanctus Dei amor residet, is hunc occultare non potest. *Sicut is, qui fert aromata, inquit Climachus, etiamsi nolit, ex odore proditur: ita & qui spiritum Dei habet, ex verbis suis agnoscitur.* Neque ideo hic defectus amoris aliquem excusare potest, quo minus de rebus loquatur spiritualibus, imò hoc ipso magis ad hoc obligatur, cum nulla alia sit causa, quare quis ea, quæ naturâ sua bona sunt, minus amet, quàm eorum ignorantia. *Nemo enim diligere potest bonum, quod*

Clim. in.
compéd.
recapit.
grad. 26.

ne-

nescit, ait D. Chrysoftomus. Vt au- S. Chryf.
tem frequens de rebus spiritualibus sup. Mat.
sermo efficit, vt cognoscantur, ita
efficiet etiam, vt amentur, quo amo-
re spiritualia huiusmodi colloquia
non solùm reddentur facilia, sed e-
tiam dulcia & iucunda, ita vt ali-
quando ex intimo corde cum Da- Psal. 118.
uide exclamaturi simus: *Quàm dul-*
cia faucibus meis eloquia tua super mel
ori meo.

Quod sancta Dei famula Schola-
stica experta est, quando transacta S. Greg.
cum fratre suo Benedicto in Dei li. 2. Dia-
laudibus, spiritualibusq; collationi- log. c. 35.
bus integra die, tantam consolatio-
nem spiritus ac dulcedinem inde
percepit, vt fratrem obnixè rogaue-
rit, ne imminente iam nocte ad suū
rediret Monasteriū, sed vnâ secū in
eadem exercitatione illam noctē in-
sumeret. Cuius precibus cū ille ne-
quaquā vellet acquiescere, q̄ à fratre
non potuerat, à Deo impetrauit.

Subitò enim tanta vis imbrium, licet serenissimo antea cœlo, exorta est, vt ille cum sorore sua manere coactus sit. Sicq̄ factum est, inquit S. Gregorius, vt totam noctem peruigilem ducerent, atque per sacra spiritualis vitæ colloquia, sese vicaria relatione satiarent.

S. Augu. li:9. confess. c.10. Hoc idem S. Augustinus experitus est, qui cùm quadam die de rebus spiritualibus cum matre sua S. Monica tractaret, tanta mentis illuminatio, ardorq̄ spiritus in vtrisque ex illo colloquio exstitit, vt illos subitò huius vitæ, omniumq̄ delectationum maxima nausea cœperit. *Tu scis Domine, quod in illo die, cùm talia loqueremur, & mundus iste inter verba vilesceret, cum omnibus delectationibus suis,* dicebat D. Augustinus. Matrem quoque suam Monicam, ait ardentissimo quodam alterius vitæ desiderio permotam in hæc verba
pro-

prorupisse: *Fili, quantum ad me attinet, nulla re iam delector in hac vita. Quid hinc faciam adhuc, & cur hinc sim nescio.*

Eundem denique effectum senserunt duo illi discipuli euntes in Emmaus, cum inter sacræ Christi passionis, aliarumque rerum diuinarum colloquia, ita interius illustrati inflammatisque sunt, ut post eius discessum incredibili quadam admiratione commoti dixerint: *Nonne cor nostrum ardens erat, dum loqueretur nobis in via?* Quamuis autem nunquam possit contingere, ut neque vllum in nobis sentiamus gustum, ex huiusmodi sermonibus, nec quicquam eorum, quæ dicta sunt, mente retineamus, ipsa tamen nuda attentio, suo non carebit fructu; quemadmodum qui aquam ex flumine cribro peteret, quamuis omnis illa rursus efflueret, ipsum tamen cribrum, saltem breui eo tempore madefa-

ctum esset: Ita dico, licet nobis certò constaret, omnia dicta spiritualia altera aure percepta per alteram, ut vulgò dicitur, iterum elabi, ita ut nihil eorum memoria retineretur, hoc ipso tamen tempus illud non malè collocari iudicandum est, cum saltem, ex transitu quasi huius sacri liquoris anima nostra ita recreari possit, ut postea eorum quæ DEI sunt magis capax fiat, minusque difficultatis in rebus diuinis sentiat, tartareisque hostium insultibus maiore vi resistere possit, ut manifesta docet experientia.

Cassian.
collat. 22
cap. 1.

Quod quidem inter præcipuos spiritualis vitæ fructus, meritò numerandum est, cui & ille fructus adiungi potest, quem ille ipse, qui de rebus spiritualibus sermonem facit, percipere solet, qui certè maximus est, ut ostendit apud Cassianum Theonas, qui rogatus, ut spirituales institueret sermonem, quod inter illos san-

sanctos patres valdè vſitatum erat, respondit; se illorum petitioni libentissimè satisfacere, quandoquidem re ipsa experiretur, quod quanto plus de hac materia loqueretur, tantò magis sibi saperet, quodq; ex mutua sermonum huiusmodi communicatione, auscultans ditior fieret; Verba verò faciens multum inde lucri reportaret. *Grata namq; est huius scœnoris occupatio, aiebat, quæ maiora, dum soluitur, augmenta cõquirat, & non solùm percipientem ditat, verùm etiam nihil imminuit largienti. Duplices siquidem congregat questus rerum spiritualium dispensator; lucrum enim non solùm in illius, qui audit, profectu, verùm etiam in sua disputatione consequitur; non minùs semetipsum ad desiderium perfectionis accendens, dum instruit auditorem.*

Experimento didicit hoc vene- In vitis
randus quidam Eremita, de quo Io- Patrum.

M 6 annes

annes Monachus narrat, eum aliquando graui quadam tentatione exagitatam, mundum repetere statuisse, hocq; consilio cum se dedisset itineri, nocte interceptum, in vicino quodam Monasterio Monachorum quaesuisse hospitium, & ab illis patribus magna cum charitate ac laetitia exceptum fuisse, quippe ad quos iam antea de ipsius vita ac sanctis moribus fama peruenerat. Cum itaque nonnihil quieuisset, petierunt, inquit ille, ab eo Patres illi magnis precibus, vt de rebus spiritualibus verba faceret, qui licet nihil minus, quam de spiritualibus rebus cogitaret, ne tamen illis esset scandalo, coactus est petitioni morem gerere. Quid fit? interloquendum Dei misericordia accidit, vt quibus tunc verbis alios exhortabatur, iisdem ipse commotus ad eum sit, vt statuerit ad propriam redire cellam, & antiquum viuendi statum maiori cum feruore resumere, quod &

& fecit. Hinc constat, Patrem hunc ex proprio sermone maiorem percipisse fructum, quàm alios, qui ipsum audierant. Idcirco S. Bonaventura suos fratres Religiosos tan-
 toperè exhortatur; dicens: *De Deo libenter loquere. & libentius audi, Quia excitat cor ad studium virtutis, & ad affectum deuotionis.*

S. Bona-
 uent. lib.
 de Infor-
 mat. No-
 uit. c. 18.

Verùm quia dæmon manifestis ac diuturnis obseruationibus verisimū esse cognouit, quod hætenus dictū est, omnibus modis atq; stratagematis, tanquam miles peritissimus, hoc exercitium tam sanctum impedire & auertere conatur. Quare quando aliter non potest, solet, nescio quam capitis grauedinem ac somnum immittere, vt vel omnino non percipiantur ea, quæ dicuntur, vel saltem non debita animi attentione & affectione. Fidem huius rei nobis facit sanctus ille senex Machetes, qui cū aliquando

M 7 ad

Cass. lib.
5. de Inst.
cap. 31.

ad quosdam Monachos spiritua-
lem haberet sermonem, omnium-
que eorum oculos somno grauatos
esse atque ita frustrà se loqui cerne-
ret; volens illis occultas dæmonis
insidias aperire, institutum reliquit
sermonem, & lepidam quandam
illis cœpit narrare fabulam, ad cu-
ius narrationem cùm eos confe-
ctim euigilasse, atque arrectis auri-
bus adesse vidisset, ingemiscens
ait: *Nunc vsque de spiritualibus lo-
quebamur, & omnium vestrum ocu-
li letali dormitatione deprimebantur,
at cùm otiosa fabula intromissa est, om-
nes expergesacti torporem somni do-
minantis excussimus. Vel ex hoc ergo
perpendite, quisnam collationis illius spi-
ritualis fuerit impugnator, & quis hu-
ius infructuose atq; carnalis insinuator
existat.*

Necq; verò tunc primum Mache-
tes hâc tartarei inimici astutiam co-
gnouisse

gnouisse credendus est, sed dudum Cassian.
 antea, vt de ipso Cassianus refert. lib. 5. In-
Vidimus, inquit, senem Machetem no- stit. c. 29.
mine, hanc à Domino gratiam diuturnis
precibus impetrasse, vt quotquot diebus
& noctibus agigaretur collatio spiritu-
alis, nunquam somni torpore laxaretur;
si quis verò detractionis verbum, seu o-
tiosum tentasset inferre, in somnum pro-
tinus concidebat.

Ex quo planum fit, Machetem Ephes. 4.
 non solum S. Pauli consilium obser-
 uasse, cum ad Ephesios scribit: *O-*
mnis sermo malus ex ore vestro non pro-
cedat, cauendo scilicet, ne vllum
verbum malum sibi excideret, sed
neque ab aliis prolatum audire po-
tuisse. Neq; facilè dixerim, quænam
maior fuerit gratia, illane quæ Dau-
di illi fuit à Deo concessa, de quo in
principio huius capituli diximus, qui
nullum aliud potuit verbum pro-
ferre, quàm quod directè cederet in
Dei laudem ac benedictionem: an
 verò.

tò conuenientius hæc pœna detra-
ctoribus irrogatur, cùm hæc alte-
ra corporali lepra fit multo perni-
ciosior & execrabilior, neque so-
lùm in superficie cutis hæreat, sed
de corrupto quodam vitiatoque
principio interiori producat, ne-
que ipsum solùm, sed & auscultan-
tem inficiat, cumq; & ei, cui detrahi-
tur, noxia, atq; aded Deo ipsi abomi-
nabilis fit.

Meritò igitur hæc lepra, tan-
quam omnium malorum radix, &
veræ vnionis, fraternæq; charitatis
extirpatrix, quæ tantoperè in om-
ni Religione est necessaria, à finibus
nostris procul exterminanda est. Et
quemadmodum Deus voluit, vt le-
profus propria sua veste os suum
obtegeret, ne halitus sui contagio-
ne aërem inficeret: ita oportet om-
nem Religiosum os suum propria
sua veste obstruere; Volo dicere,
vt consideratione suæ obligationis,
quam

quam Religioso suo habitu præ se fert, obturet os suum, ne inde pestiferum detractionis halitum exhalet, neque vnquam aures præbeat detractionibus, ne fortè & ipse hac exitiali lepra inficiatur; simulq; intelligat, quod sicut illi, qui nativam suam & vernaculam linguam, crassam & impolitam dediscere cupit, vt addiscat elegantiore & politiore, non modò à propria lingua abstinendum est; sed & omnes fugiendi sunt, quibus illa lingua familiaris est: Ita quicumque serio turpem hunc loquendi modum, hoc est, murmurandi & detrahendi consuetudinem dediscere cupit, nõ solum ab huiusmodi murmurationibus & detractionibus abstinere, sed neq; murmurantibus & detrahentibus vllò modo aures præbere debet: conetur autem potius exercere se assiduè in cœlesti & gloriosa illa lingua, qua beati in altera vita laudant & benedicunt dominum, &

notam

notam faciunt filiis hominū poten-
tiam suam, & gloriam magnificen-
tiæ regni sui ac misericordia-
rum suarum.

F I N I S.

Cum facultate Superiorum.

INDEX